

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Методичні рекомендації
до оформлення кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2026**

УДК 378(07.034)

M54

Укладачі: К. Р. Немашкало
С. В. Мішина

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, бізнесу
і адміністрування.

Протокол № 21 від 24.06.2026 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Методичні рекомендації до оформлення кваліфікаційних
M54 робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів [Електронний ресурс] / К. Р. Не-
машкало, С. В. Мішина. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2026. – 29 с.

Подано вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт. Наведено при-
клади оформлення таблиць, рисунків, формул, списку літератури та додатків.
Уміщено типову форму титульного аркуша, подання голові екзаменаційної
комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи та рецензії на кваліфікаційну ро-
боту. Окреслено принципи академічної доброчесності, яких мають дотриму-
ватися здобувачі вищої освіти під час написання кваліфікаційних робіт.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів.

УДК 378(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2026

Вступ

Кваліфікаційна робота є завершальним етапом підготовки здобувачів вищої освіти. Ця робота дозволяє здобувачу вищої освіти продемонструвати набуті знання, навички та уміння з обраної спеціальності / освітньої програми.

Кваліфікаційна робота є засобом демонстрації готовності здобувача вищої освіти до професійної діяльності. Робота є самостійним дослідженням здобувача вищої освіти, що базується на теоретичних знаннях і практичних навичках, набутих у результаті вивчення освітніх компонентів за обраною освітньою програмою. Виконання кваліфікаційної роботи дає змогу здобувачу вищої освіти навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, реферувати матеріали періодичної літератури, глибше вивчати основні проблеми в межах спеціальності / освітньої програми, аналізувати статистичні дані й на підставі цього розробляти заходи, доведені до рівня практичного застосування. Кваліфікаційна робота має сприяти формуванню визначених стандартами вищої освіти компетентностей та бути самостійним дослідженням, а її автор – гідним присудження відповідної кваліфікації.

Дотримання встановлених вимог до оформлення кваліфікаційних робіт зумовлено потребою в забезпеченні належного рівня академічної культури, уніфікації наукових досліджень та підвищенні якості подання результатів роботи здобувачів вищої освіти. Належне оформлення кваліфікаційної роботи сприяє логічному структуруванню матеріалу, полегшує сприйняття інформації, забезпечує відповідність принципам академічної доброчесності та чинним державним і міжнародним стандартам. В умовах цифровізації освітнього процесу та інтеграції української системи вищої освіти до європейського освітнього простору особливого значення набуває дотримання єдиних вимог щодо оформлення наукових праць. Якісне оформлення кваліфікаційної роботи є важливим чинником об'єктивного оцінювання результатів дослідження та формування професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Отже, оформлення статистичних, аналітичних даних, результатів опрацювання використаних джерел, практичних рекомендацій і наукових результатів потрібно здійснювати відповідно до встановлених вимог для забезпечення коректності, структурованості та зручності подання інформації у кваліфікаційній роботі.

1. Дотримання академічної доброчесності під час написання кваліфікаційних робіт

Кваліфікаційну роботу виконують на завершальному етапі здобуття вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами вищої освіти компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Згідно з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця [5] кваліфікаційна робота є працею, на підставі якої екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і ухвалює рішення про присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.

Для оприлюднення та публічного ознайомлення зі змістом кваліфікаційних робіт, запобігання академічному плагіату кваліфікаційні роботи розміщують на інформаційних ресурсах Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (офіційному вебсайті університету чи його підрозділу, або в репозитарії Університету).

Кваліфікаційні роботи підписують кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюють до їх захисту в машинозчитувальному форматі, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації та з дотриманням інших вимог.

Атестація відбувається відкрито і публічно. Здобувача вищої освіти допускають до захисту кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією за умови дотримання вимог Закону України «Про академічну доброчесність» [6] та відповідності кваліфікаційної роботи вимогам випускової кафедри.

Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти реалізують через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Перевірку кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти здійснюють за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.

Нормативними документами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця щодо регламентації є такі документи: Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця [3];

Політика використання штучного інтелекту в академічній діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця [4]; Регламент перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом [8].

У разі виявлення порушень етичних норм або академічної доброчесності під час написання кваліфікаційних робіт здобувачі вищої освіти несуть персональну відповідальність, а ХНЕУ ім. С. Кузнеця вживає заходів щодо усунення негативних наслідків і притягнення винних осіб до відповідальності згідно з чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами університету.

Використання ШІ-інструментів у кваліфікаційних роботах дозволено як допоміжний засіб за умови обов'язкового декларування їх застосування та критичного оцінювання отриманих результатів.

Використання ШІ у кваліфікаційних роботах має відповідати принципам відкритої науки, доброчесності та об'єктивності наукових досліджень і не порушувати авторські права, зокрема:

недеклароване використання інструментів штучного інтелекту (здобувачі вищої освіти зобов'язані чітко зазначати, які частини їхніх кваліфікаційних робіт було створено за допомогою ШІ);

подання згенерованого ШІ-контенту як результату власної самостійної роботи (застосування ШІ для автоматичного генерування тексту кваліфікаційних робіт, який не є результатом особистої праці здобувача вищої освіти, заборонено);

використання неперевіраних, сфабрикованих або запозичених без належного посилання матеріалів.

У разі використання у кваліфікаційних роботах інструментів штучного інтелекту здобувачі вищої освіти зобов'язані зазначити у вступі сферу його застосування. Наприклад: «Під час підготовки кваліфікаційної роботи ШІ-інструменти було використано для пошуку та систематизації джерел за темою дослідження, попереднього опрацювання аналітичної та статистичної інформації, перевірки структури бібліографічних описів, а також підготовки презентаційних матеріалів і зображень. Усі отримані за допомогою ШІ результати було критично перевірено автором за першоджерелами».

2. Вимоги до структури кваліфікаційних робіт

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи визначає випускова кафедра. Ознайомившись із літературою, здобувач вищої освіти готує зміст і подає його керівникові кваліфікаційної роботи. У процесі написання кваліфікаційної роботи до змісту можна вносити корективи та уточнення (за погодженням із керівником). Структуру та зміст кваліфікаційної роботи подано в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Структура і зміст кваліфікаційної роботи

Назва структурних частин роботи	Орієнтовний обсяг, с.	Зміст
1	2	3
Титульний аркуш	1	Заповнюють за зразком, наведеним у додатку А. На титульному аркуші підписи не ставлять. У разі написання кваліфікаційної роботи іноземною мовою (наприклад, англійською) титульний аркуш складають мовою роботи
Подання	1	Заповнюють керівник кваліфікаційної роботи та фахівець дирекції / деканату і надають здобувачеві вищої освіти, якщо в нього немає академічних заборгованостей. Зразок подано в додатку Б
Анотація	1	Анотація має містити прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти, назву теми кваліфікаційної роботи, короткий опис напрацювань автора за трьома розділами (3 – 4 рядки) та ключові слова. Анотацію подають українською і англійською мовами. Обсяг – не більш ніж 1 с. Приклад наведено в додатку В
Зміст	1	Зміст має містити назви розділів, підрозділів та номери сторінок, із яких вони починаються. Приклад оформлення змісту наведено в додатку Г
Вступ	2	Структура вступу: актуальність (до 0,5 с.); перелік учених, які займаються вибраною темою; мета і завдання кваліфікаційної роботи; об'єкт і предмет дослідження; методи дослідження; наукові результати; запропоновані заходи та рекомендації; практична значущість; апробація результатів кваліфікаційної роботи. Використання ШІ. Детальний опис структури вступу подано в табл. 2.2
Розділ 1	Визначає випускова кафедра	Має містити не менш ніж 2 підрозділи
Висновки до розділу 1		Обсягом до 1 с. Слід подати через 2 вільні рядки після закінчення підрозділу, не починаючи з нової сторінки
Розділ 2		Повинен містити не менш ніж 2 підрозділи
Висновки до розділу 2		Обсягом до 1 с. Слід подати через 2 рядки після закінчення підрозділу, не починаючи з нової сторінки

1	2	3
Розділ 3	Визначає випускова кафедра	Має містити не менш ніж 2 підрозділи
Висновки до розділу 3		Обсягом до 1 с. Слід подати через 2 вільні рядки після закінчення підрозділу, не починаючи з нової сторінки
Висновки	3	Мають містити 5 – 7 пунктів, написаних відповідно до 5 – 7 поставлених у вступі завдань
Список використаних джерел	5 – 6	Кількість джерел – не менш ніж 50, 30 % із яких мають бути за останні 5 років. До списку доцільно включати релевантні публікації науковців ХНЕУ ім. С. Кузнеця та випускової кафедри за умови їхньої безпосередньої відповідності темі дослідження. Обов'язковим є посилання на власні публікації автора кваліфікаційної роботи за умови відповідності темі
Додатки	Не більш ніж 50 % від кількості сторінок основного тексту	Доцільним є винесення в додатки статистичних даних, аналітичних розрахунків, а також інших таблиць і рисунків обсягом більш ніж 1 с. У тексті роботи таку інформацію розміщувати не слід

Висновки до розділів повинні мати обсяг не більш ніж 1 с. і містити опис найбільш суттєвих отриманих автором наукових результатів, рекомендацій чи підсумків аналізу. Висновки до розділу з нової сторінки не подають. Назву «Висновки до розділу ...» відділяють від тексту попереднього підрозділу та самих висновків двома вільними рядками.

У **загальних висновках** має бути 5 – 7 пунктів, написаних відповідно до 5 – 7 поставлених завдань. Кількість завдань і кількість пунктів у загальних висновках мають збігатися. У загальних висновках слід подавати результат виконання кожного з поставлених завдань у формі короткого опису теоретичних напрацювань автора чи інтерпретації результатів аналізу, або опису запропонованих заходів та результатів оцінювання їхньої ефективності чи інших варіантів відповідно до поставлених завдань.

Список використаних джерел має містити не менш ніж 50 джерел, 30 % із яких опубліковано за останні 5 років. До списку літератури за тематикою кваліфікаційної роботи доцільно включити релевантні публікації науковців ХНЕУ ім. С. Кузнеця та випускової кафедри за умови їхньої безпосередньої відповідності темі дослідження. Обов'язковими є посилання на власні публікації автора кваліфікаційної роботи за умови їхньої відповідності темі. Джерела розміщують в алфавітному порядку або в порядку їх згадування в тексті роботи.

Додатки. Їх слід розміщувати в порядку посилання на них у тексті кваліфікаційної роботи. У додатки виносять таблиці та рисунки, які займають більш ніж 1 с.; скриншоти вікон використаного в роботі програмного забезпечення; результати проміжних розрахунків; фінансову і статистичну звітність; статистичні дані.

Інші звітно-статистичні та позаоблікові джерела інформації, використані під час написання кваліфікаційної роботи, за потреби також подають у додатках. Проте обсяг додатків не має перевищувати половини обсягу основного тексту кваліфікаційної роботи. Дані додатків мають бути одним файлом разом із основним текстом роботи.

Вступ повинен мати структуру, наведену в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Структура вступу до кваліфікаційної роботи

Структурні частини вступу	Рекомендації до написання
1	2
Актуальність вибраної теми	Обґрунтування вибору теми на основі аналізу наукових джерел, визначення ключових проблем у відповідній предметній сфері та виокремлення недостатньо досліджених аспектів
Перелік учених, які займаються вибраною темою	Перелік містить до 10 прізвищ. За наявності подають 2 – 3 прізвища вчених, які є викладачами ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Мета кваліфікаційної роботи	Формулюють як уточнення теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо досліджуваної теми
Завдання кваліфікаційної роботи	Кількість завдань має бути: з першого розділу – 1 – 2; із другого розділу – 2; із третього розділу – 2 – 3; Загальна кількість – 5 – 7
Об'єкт дослідження	Формулюють як явище чи процес, що породжує проблемну ситуацію в межах теми кваліфікаційної роботи
Предмет дослідження	Міститься в межах об'єкта. Його формулюють як методи, інструменти, важелі, підходи, складові, напрями
Методи дослідження	Зазначають методи дослідження, використані під час виконання кваліфікаційної роботи, і конкретизують, для виконання яких завдань застосовано кожен із них. Залежно від поставлених завдань можна застосовувати аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, монографічний метод, порівняння, групування, методи статистичного аналізу та економіко-математичного моделювання, балансовий і графічний методи, а також прийоми елімінування тощо

1	2
Наукові результати	Подають коротке формулювання теоретичних здобутків, викладених у кваліфікаційній роботі
Заходи та рекомендації	Наводять перелік заходів та рекомендацій, доведених здобувачем освіти до рівня практичного застосування
Практична значущість	Обґрунтовують можливість застосування розроблених рекомендацій на базі практики, на інших підприємствах або макро- чи мезорівнях
Апробація результатів кваліфікаційної роботи	У вступі слід зазначити, що результати кваліфікаційної роботи опубліковано в статтях і оприлюднено на конференціях (із зазначенням їхньої кількості)
Використання ШІ	У разі використання у кваліфікаційній роботі інструментів штучного інтелекту здобувачі вищої освіти мають зазначити сферу його застосування

3. Правила оформлення кваліфікаційних робіт

3.1. Загальні вимоги

Оформлення кваліфікаційних робіт має відповідати вимогам Державного стандарту України ДСТУ 3008-95 ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» [1], Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [3] та наказу МОН від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій» [7].

Для викладення матеріалів кваліфікаційної роботи використовують стандартні аркуші паперу формату А4. Вимоги до оформлення тексту кваліфікаційної роботи подано в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вимоги до оформлення тексту кваліфікаційної роботи

Параметри тексту	Вимоги до форматування
1	2
1. Міжрядковий інтервал:	
по тексту роботи	Полуторний
у таблицях	Одинарний
2. Гарнітура шрифту	Times New Roman

1	2
3. Кегель шрифту	
у тексті	14
у таблицях і на рисунках	12
нумерація сторінок	12
4. Накреслення шрифту	Не допускають використання напівжирного, підкресленого шрифту та курсиву, окрім випадків, визначених у цих методичних рекомендаціях
5. Переноси слів	Заборонено в ручному режимі
6. Абзацний відступ	Однаковий по всій роботі й дорівнює 1,25 см
7. Поля	Ліве – 25 мм; праве – 15 мм; верхнє та нижнє – 20 мм
8. Кольорова гама рисунків, таблиць	Заборонено використання кольорових рисунків, схем, таблиць, шрифтів
9. Формат рисунків, таблиць, формул	Заборонено використання сканованих зображень, скриншотів, фото. Рисунки, таблиці, формули слід набирати в редакторах MS Office. У разі потреби наведення скриншотів, фото їх розміщують у додатках до кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційну роботу готують і подають на перевірку керівникові роботи одним файлом у текстовому форматі .doc / .docx.

Повну версію кваліфікаційної роботи з додатками, звітом за результатами перевірки роботи на рівень унікальності, довідкою про реальність даних та можливість упровадження результатів дослідження (за потреби), рецензією (додаток Д), статтею або тезами доповіді конвертують одним файлом у формат .pdf після повного завершення її підготовки. Кваліфікаційну роботу, збережену одним файлом у форматі .pdf, здобувач вищої освіти підписує КЕП у форматі PAdES.

3.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті на відстані 10 мм від верхнього та правого країв аркуша без крапки в кінці, шрифт Times New Roman, кг. 12. Нумерувати сторінки починають із другої сторінки вступу, ураховуючи попередні сторінки: титульний аркуш (1 с.), подання (1 с.), анотацію (1 с.), зміст (1 с.), першу сторінку вступу (1 с.). *Тобто другу сторінку вступу нумерують як шосту сторінку кваліфікаційної роботи. На перших п'яти сторінках кваліфікаційної роботи номер сторінки не ставлять.*

3.3. Заголовки

Текст основної частини кваліфікаційної роботи поділяють на розділи та підрозділи.

Після слова «РОЗДІЛ» ставлять його номер, крапку не ставлять.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту, тобто по центру. Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) треба починати з нової сторінки.

Заголовки підрозділів (зокрема й висновків до розділів 1, 2, 3) друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком (розділів, підрозділів) і наступним текстом має дорівнювати двом рядкам. Після заголовка підрозділу на сторінці (у кінці сторінки) має бути не менш ніж три-чотири рядки.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу. Між ними ставлять крапку. У кінці номера має бути крапка. **Не можна виділяти заголовки структурних частин, розділів та підрозділів напівжирним шрифтом або курсивом.**

Абзацний відступ має дорівнювати 1,25 см по всій роботі.

Приклад оформлення заголовків розділів та підрозділів кваліфікаційної роботи подано на рис. 3.1.

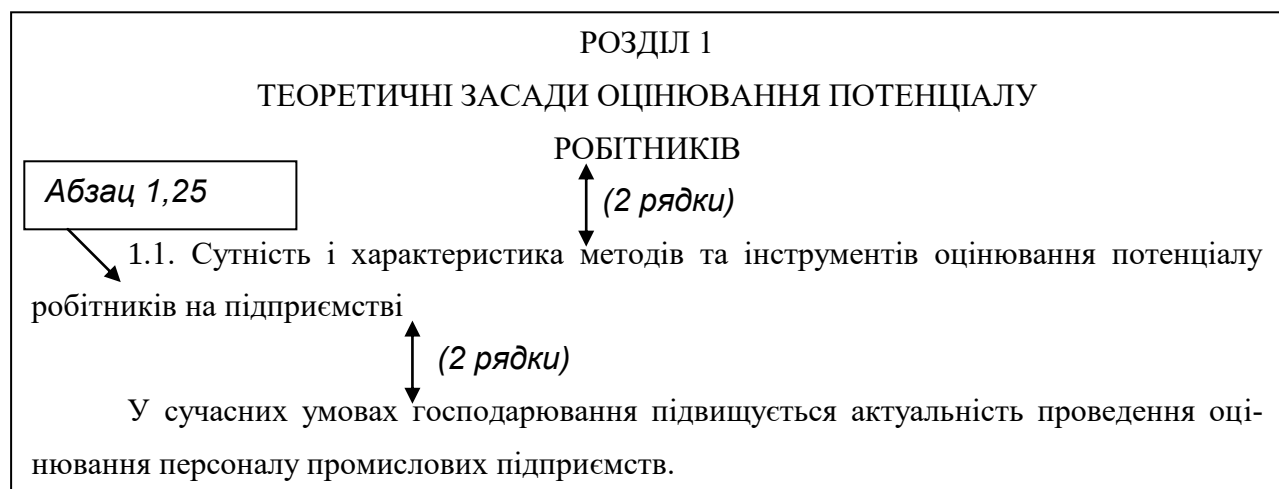

Рис. 3.1. Приклад оформлення заголовків розділів та підрозділів кваліфікаційної роботи

3.4. Переліки

За потреби в тексті наводять переліки. Перед переліком ставлять двокрапку. **Перелік слід починати з абзацного відступу з малої літери (без будь-яких знаків), ставити малу літеру українського алфавіту з дужкою або арабську цифру з дужкою (рис. 3.2).**

До методів оцінювання робітників на виробничих підприємствах належать:
атестація;
аналітичний метод (розрахунок таких показників, як середньомісячний, середньогодинний, середньоденний та середньорічний виробіток робітника).

Для оцінювання результатів праці робітників на виробничих підприємствах використовують:
1) атестацію;
2) спостереження.

До методів оцінювання робітників на виробничих підприємствах належать:
а) атестація;
б) спостереження;
в) виробіток на день / місяць тощо.

Рис. 3.2. Приклад оформлення переліків

3.5. Ілюстрації

Графічний матеріал позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком рисунків, поданих у додатках. Приклад оформлення рисунків у кваліфікаційних роботах подано на рис. 3.3.

Рис. 2.1 – це перший рисунок другого розділу. Номер рисунка складається з номера розділу і порядкового номера рисунка. Рисунок повинен мати назву, яку розміщують після номера рисунка з абзацного відступу. Вирівнювання – по ширині тексту. Назву рисунку друкують жирним шрифтом.

Відстань між попереднім і наступним текстом та рисунком має дорівнювати одному рядку. Рисунки слід оформлювати із застосуванням шрифту гарнітури Times New Roman, кг. 12.

Динаміку демографічних показників в Україні у 2019 – 2026 рр. наведено на рис. 2.1.

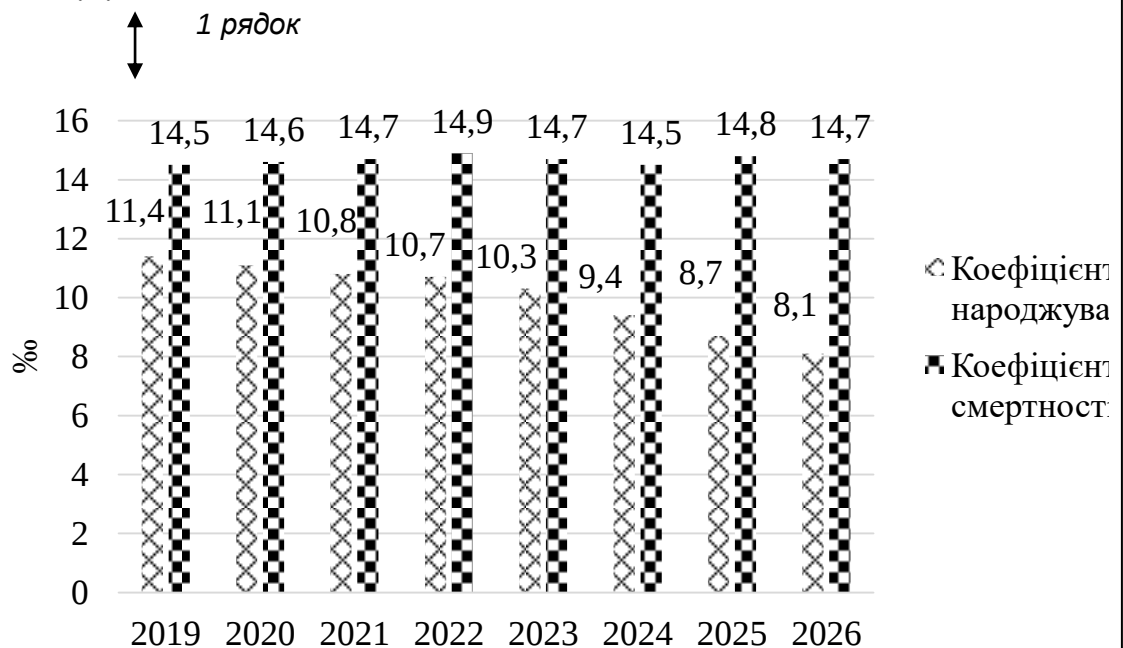

Рис. 2.1. Динаміка показників смертності та народжуваності в Україні у 2019 – 2026 рр.

Джерело: сформовано автором / розроблено на основі опрацювання джерел [1; 2; 10; 15]

↑↓ 1 рядок

За даними рис. 2.1, динаміка показників смертності та народжуваності в Україні є негативною.

Рис. 3.3. Приклад оформлення рисунків у кваліфікаційних роботах

3.6. Таблиці

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці має складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Заголовки граф друкують із великих літер, підзаголовки – з малих. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. Слово «таблиця» друкують курсивом, а назву таблиці – жирним шрифтом (рис. 3.4).

Результати аналізу показників фінансової стійкості наведено в табл. 2.13.			
поле 30 мм	по центру	1 рядок	Таблиця 2.13
Аналіз відносних показників фінансової стійкості			
Показники фінансової стійкості	Значення		Абсолютне відхилення
	Базовий рік	Звітний рік	
1	2	3	4
Коефіцієнт заборгованості	0,15	0,18	0,03
Коефіцієнт фінансової стабільності	5,66	4,65	-1,01
Коефіцієнт автономії	0,85	0,82	-0,03
поле 20 мм			
поле 10 мм			

Рис. 3.4. Приклад оформлення таблиць у кваліфікаційних роботах

У разі перенесення частини таблиці на інший аркуш (сторінку) друкують слова «Продовження табл. ...» і зазначають номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 2.13».

Головкою таблиці в разі її перенесенні є цифровий порядок. Якщо таблицю розміщено на одній сторінці, то рядок із нумерацією стовпців таблиці подавати не слід.

Приклад оформлення перенесення таблиць на іншу сторінку проілюстровано на рис. 3.5.

поле 20 мм			
32			
поле 30 мм	Продовження табл. 2.13		
поле 10 мм	1	2	3
	Коефіцієнт фінансового ризику	0,2	0,3
	Коефіцієнт фінансової залежності	1,18	1,21
1 рядок			
За даними табл. 2.13, відбулося погіршення таких ...			

Рис. 3.5. Приклад оформлення перенесення таблиць на іншу сторінку

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводять, то в ньому ставлять прочерк. Залишати на одній сторінці, як і переносити на наступну сторінку, можна не менш ніж два рядки таблиці. Відстань між попереднім та наступним текстом і таблицею має дорівнювати одному вільному рядку.

3.7. Формули

Формули (якщо їх більше ніж одна) нумерують у межах розділу. Приклад оформлення формул у кваліфікаційних роботах подано на рис. 3.6.

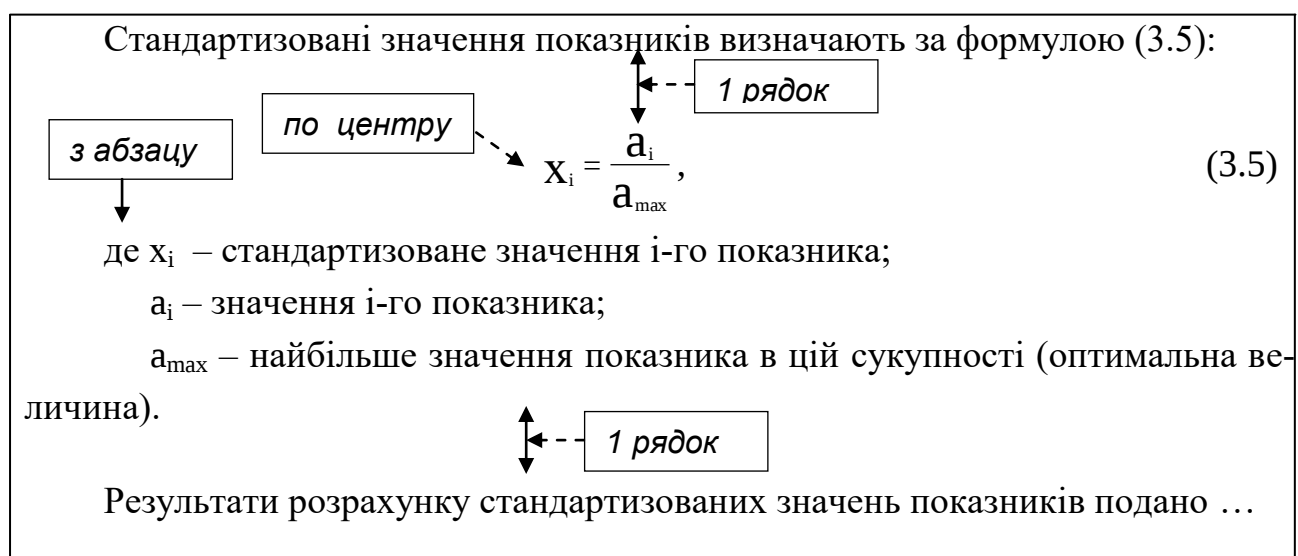

Рис. 3.6. Приклад оформлення формул у кваліфікаційних роботах

Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Нумери формул друкують біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) – перша формула третього розділу. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів подають безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій їх наведено у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Основні символи у формулі набирають шрифтом 14, індекси – 12, а субіндекси – шрифтом 10 у редакторі формул. Вільними рядками відділяють від тексту формулу та розшифрування умовних позначень.

3.8. Посилання

Під час написання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти має давати посилання на джерела та матеріали, наведені в роботі. Посилання дають змогу перевірити достовірність інформації.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід позначати порядковим номером за списком літератури, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1 – 7] ...». Можна подати номер джерела біля запозиченого тексту: [25]. Якщо здобувач вищої освіти цитує певний текст, то посилання слід оформлювати так: «Оцінювання персоналу – це процедура, що передбачає визначення відповідності компетентності працівника вимогам посади» [5, с. 26].

Посилання на ілюстрації у кваліфікаційній роботі позначають порядковим номером ілюстрації, наприклад: «... рис. 1.2».

Посилання на формули кваліфікаційної роботи позначають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.2)».

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» друкують скорочено, наприклад: «... в табл. 2.2».

Посилання на додатки подають так: «... наведено в додатку А» або «подано в табл. А.4» – четвертій таблиці додатка А (якщо додаток містить декілька таблиць).

Також можна посилатися на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки, зазначаючи при цьому їхні номери.

Якщо посилання наводять у тексті, можна писати:

«... у розділі 2 ...»;

«... відповідно до підрозділу 2.3 ...»;

«... на рис. 1.5 ...» або «... за даними рис. 3.1 ...»;

«... у табл. 3.2 ...»;

«... згідно з табл. 3.2 ...» або «... на підставі даних табл. 3.2 ...»;

«... за формулою (3.5) ...»;

«... у рівняннях (1.9) – (1.12) ...»;

«... у додатку Б ...» або «... (додаток Б)».

3.9. Список використаних джерел

Список використаних джерел *формують в алфавітному порядку або в порядку їх згадування в тексті кваліфікаційної роботи.*

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюють відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» [2].

Бібліографічний опис використаного джерела має містити обов'язкову інформацію, необхідну для однозначної ідентифікації цього джерела.

*Приклади оформлення списку використаних джерел
і наукових праць*

Навчальний посібник, підручник чи монографія одного автора

1. Антонюк В. П. Формування та використання людського капіталу в Україні: соціально-економічна оцінка та забезпечення розвитку : монографія / НАН України. Донецьк : Ін-т економіки пром-сті, 2007. 348 с.

2. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки; пер. з англ. І. Дзюби. Київ : Основи, 2000. 198 с.

Навчальний посібник, підручник чи монографія двох авторів

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2007. 307 с.

2. Назарова Г. В., Сотнікова Ю. В. Креативна економіка та менеджмент : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 159 с.

Навчальний посібник, підручник чи монографія трьох авторів

1. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю., Затейщикова О. О. Розвиток та використання управлінського персоналу – стратегічний підхід : монографія. Харків : РВВ ХНЕУ, 2012. 192 с.

2. Онищенко В. О., Завора Т. М., Чепурний О. В. Соціальна безпека регіону: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Полтава : ПолтавНТУ, 2015. 274 с.

Навчальний посібник, підручник чи монографія чотирьох і більше авторів

1. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю., Сотнікова Ю. В., Аграмакова Н. В. Соціальна економіка : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 284 с.

2. Міжнародна торгівля / Ю. Г. Козак та ін. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр навч. літ., 2015. 272 с.

Без автора

1. Безпека людського розвитку в правовій, соціальній державі : монографія / за ред. Л. С. Шевченко. Харків : Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2013. 850 с.

2. Routledge handbook of international statebuilding / ed. by D. Chandler, T. D. Sisk. London : Routledge, 2013. 448 p.

Багатотомні видання

1. Економічна енциклопедія : у 3 т. / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ : Академія, 2000. Т. 2. С. 847.

2. Енциклопедія історії України : у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.

3. Юридична енциклопедія : у 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ : Укр. енциклопедія, 1998. Т. 1: А – Г. 672 с. URL: <http://leksika.com.ua/legal/> (дата звернення: 15.07.2026).

Частина видання

1. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю. Розвиток соціальної сфери в сучасній економіці: теоретико-практичні аспекти. *Соціально-трудові відносини: проблеми науки та практики* : монографія / ред. Т. А. Костишиної. Полтава, 2020. С. 143–160.

2. O'Neil J. M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition and transformation. *Gender issues across the life cycle* / Ed. B. R. Wainrib. New York, NY: Springer, 1992. P. 107–123.

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР: станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 28.05.2026).

2. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV : станом на 20 січ. 2018 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-14> (дата звернення: 20.07.2026).

3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text> (дата звернення: 28.07.2026).

4. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI : станом на 2 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 09.06.2026).

5. Про відзначення державними нагородами України працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» : Указ Президента України від 09.06.2020 р. № 215/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2152020-34077> (дата звернення: 11.06.2026).

6. Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук : постанова Верховної Ради України від 05.02.2019 р. № 2676-VIII. *Голос України*. 2019. 19 лют. С. 4.

Тези доповіді

1. Івченко В. О. Проблема правового регулювання імпідменту в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності* : тези доп. учасників XXV наук.-практ. конф. курсантів та студентів, м. Харків, 17 трав. 2018 р. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 35 – 36.

2. Мішин О. Ю., Мішина С. В. Аналітичне забезпечення оцінки витрат на соціальний розвиток підприємства. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця* : матеріали щорічної міжнар. наук. конф., м. Харків, 26 – 28 трав. 2016 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2016. С. 365–368.

Стаття з періодичного видання

1. Мішина С. В., Мішин О. Ю. Дауншифтинг як джерело залучення кадрів в сфері соціальної роботи та соціального забезпечення. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (54). С. 732–736.

2. Nazarova G. V., Nazarov N. K., Demianenko A. A. Approach to analytical support for assessing the security of human development. *Scientific bulletin of Polissia*. 2018. № 2 (14). P. 210–215. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2018-1-2\(14\)-210-215](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2018-1-2(14)-210-215) (date of access: 10.06.2026).

Стаття з продовжуваного видання

1. Комар М. С. Право на гідний рівень життя в системі прав людини. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2013. Вип. 6–2 (1). С. 38–40 (Серія «Юриспруденція»). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2013_6-2\(1\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2013_6-2(1)_11) (дата звернення: 28.05.2026).

2. Смалійчук Г. В. Освітня міграція в умовах трансформації ринку праці: значення та особливості регулювання. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2014. Вип. 26. С. 64–70 (Серія 18 «Економіка і право»). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2014_26_11 (дата звернення: 28.05.2026).

3. Chua N. Y., Lundbye J. Endovascular catheter as a rewarming method for accidental hypothermia. *Therapeutic hypothermia and temperature management*. 2012. Vol. 2, No. 2. P. 89–91. DOI: <https://doi.org/10.1089/ther.2012.0001> (date of access: 06.05.2026).

Стаття в газеті

1. Величко О. Р., Лисенко Д. П. Відшкодування матеріальних витрат. *Все про бухгалтерський облік*. 2019 р. 18 квіт. С. 16.
2. Монаєнко А. Поза чергою не рахується? Особливості звільнення суддів за порушення присяги. *Юридична газета*. 2017. 17 січ. С. 28–29.

Електронні ресурси

1. Про програму розвитку ООН в Україні. URL: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/aboutus.html> (дата звернення: 28.07.2026).
2. Регіональний людський розвиток. *Статистичний бюлетень Державної служби статистики України*. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_rir_zb.htm (дата звернення: 28.07.2026).
3. APA Style Introduction. Purdue University. URL: https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html (date of access: 09.06.2020).

Дисертації, автореферати дисертацій

1. Скарга О. О. Транснаціоналізація туристичних послуг в умовах глобалізації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Маріуполь, 2019. 22 с.
2. Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забезпечення економічної безпеки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

Стандарти, патенти

1. Розбірний візок для транспортування надувного човна : пат. 121790 Україна: В60Q 5/00. № у 2017 09803; заявл. 24.07.2017; опубл. 11.12.2017, Бюл. № 23. 5 с.
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
3. ДСТУ ISO 14024:2018. Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та процедури. На заміну ДСТУ ISO 14024:2002; чинний від 2020-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 18 с.

3.10. Додатки

Додатки оформлюють як продовження роботи та розміщують у порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток подають із нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху симет-

рично щодо тексту сторінки. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б» тощо.

Після останньої сторінки списку використаних джерел перед додатками потрібно розмістити чистий аркуш паперу, на якому в центрі великими літерами шрифтом кб. 32 надрукувати слово «ДОДАТКИ». Приклад оформлення додатків подано на рис. 3.7.

Рис. 3.7. Приклад оформлення додатків

У змісті роботи зазначають першу сторінку додатків. Нумерацію сторінок на додатках не проставляють. Назви додатків, таблиць, рисунків друкують шрифтом 14, а матеріал додатків може мати шрифт, відмінний від 14. Ілюстрації, таблиці, формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «Рис. А.2» – другий рисунок додатка А. Якщо в додатку лише один рисунок або одна таблиця, їх можна не нумерувати, а обмежитися загальною назвою додатка.

Рекомендована література

1. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. URL: <https://nv-oneu.com.ua/downloads/dstu-8302-2015.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: <https://nv-oneu.com.ua/downloads/dstu-8302-2015.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).
3. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція). URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/164/16355/Attaches/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).
4. Політика використання штучного інтелекту в академічній діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/158/15768/Attaches/politika-vikoristannya-shi-v-hneu.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).
5. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція). URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/431/43045/Attaches/polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-vyshhoi-osvity-hneu.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).
6. Про академічну доброчесність : Закон України від 18.12.2025 р. № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text> (дата звернення: 30.06.2026).
7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text> (дата звернення: 30.06.2026).
8. Регламент перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом. URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/431/43083/Attaches/reglament-perevirky-na-unikalnist-akademichnyh-tekstiv.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).

Додатки

Додаток А

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

Рівень вищої освіти
Спеціальність
Освітня програма
Група

Перший (бакалаврський)
Економіка
Економіка підприємства
6.02.051.060.22.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему «Підвищення конкурентоспроможності малих
та середніх підприємств»**

Виконала: Ірина ПЕТРЕНКО

Керівник: канд. екон. наук, доцент Володимир УШКАЛЬОВ

Консультант (за потреби): _____

Рецензент: генеральний директор
ПрАТ «Технологічний парк "ІМК"»
Сергій ТКАЧЕНКО

Харків – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ПЕТРЕНКО Ірину направлено до захисту кваліфікаційної роботи за спеціальністю 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка підприємства» на тему «Підвищення конкурентоспроможності малих та середніх підприємств».

Тему та керівника кваліфікаційної роботи затверджено наказом ректора від 01.01.2026 р. № 178-С.

Директор (керівник) навчально-
наукового інституту : Михайло БРІЛЬ

Довідка про успішність

ПЕТРЕНКО Ірина за період навчання з 2022 року до 2026 року повністю виконала навчальний план за освітньою програмою з таким розподілом оцінок за шкалою ХНЕУ ім. С. Кузнеця: 90 – 100 балів _____ %, 74 – 89 балів _____ %, 60 – 73 балів _____ %.

Секретар навчально-наукового
інституту: Катерина ШЕВЧЕНКО

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

ПЕТРЕНКО Ірина виконала кваліфікаційну роботу в повному обсязі та у визначені терміни. Зміст роботи загалом відповідає вибраній темі, розроблені заходи обґрунтовано. Стил та мова викладення кваліфікаційної роботи відповідають вимогам, що ставлять до робіт такого рівня. Під час написання роботи було використано науково-методичні та нормативні джерела за темою дослідження, фінансову, управлінську та статистичну звітність підприємства. Роботу виконано з використанням інформаційних технологій і математичних методів (за потреби). За результатами дослідження було підготовлено до друку наукову статтю у фаховому збірнику наукових праць. Кваліфікаційну роботу рекомендовано до захисту в екзаменаційній комісії.

Керівник роботи: Володимир УШКАЛЬОВ

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу розглянуто на засіданні кафедри економіки підприємства та організації бізнесу, протокол № __ від __.05.2026 р. Здобувача вищої освіти ПЕТРЕНКО Ірину допущено до захисту цієї роботи в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри: Тетяна ВЛАСЕНКО

АНОТАЦІЯ

Коваленко Т. С. Грейдування як інструмент планування і розвитку ділової кар'єри персоналу : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю ДЗ «Менеджмент». Харків : Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026. 75 с.

Розглянуто зміст, види, методи і теоретичні засади грейдування та кар'єрного розвитку персоналу; проаналізовано зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства; розроблено рекомендації щодо впровадження грейдування як інструменту планування і розвитку ділової кар'єри персоналу.

Ключові слова: заробітна плата, система оплати праці, грейдування, грейд, ділова кар'єра.

ABSTRACT

Kovalenko T. S. Job Grading as a Tool for Planning and Developing Employees' Professional Careers: a qualification thesis submitted for the Master's degree in Specialty D3 «Management». Kharkiv : Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, 2026. 75 p.

The essence, types, methods, and theoretical basics of job grading and employee career development have been considered. The enterprise external and internal environments have been analysed. Recommendations have been developed for implementation of job grading as a tool for planning and developing employees' professional careers.

Keywords: pay, remuneration system, job grading, job grade, professional career.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ГРЕЙДУВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У СИСТЕМІ ПЛАНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДІЛОВОЇ КАР'ЄРИ ПЕРСОНАЛУ	8
1.1. Етимологія поняття «грейдування» та його сутність як інструменту планування і розвитку ділової кар'єри персоналу	8
1.2. Інструменти та критерії грейдування	14
1.3. Сутність і вітчизняний та зарубіжний досвід планування і розвитку ділової кар'єри персоналу	22
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ І ТРУДОВИХ ПОКАЗНИКІВ ТОВ «Мрія»	31
2.1. Загальна характеристика ТОВ «Мрія»	31
2.2. Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства	34
2.3. Аналіз трудових показників підприємства	44
Висновки до розділу 2	56
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ГРЕЙДУВАННЯ В СИСТЕМУ ПЛАНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДІЛОВОЇ КАР'ЄРИ ПЕРСОНАЛУ ТОВ «МРІЯ»	57
3.1. Економічний аналіз ефективності витрат на оплату праці та розвиток ділової кар'єри персоналу	57
3.2. Рекомендації щодо впровадження грейдування як інструменту планування і розвитку ділової кар'єри персоналу	65
3.3. Соціальна та економічна ефективність запропонованих заходів	85
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95
ДОДАТКИ	101

Рецензія
на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти
_____ рівня спеціальності _____
освітньої програми «_____»
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
ПІБ здобувача вищої освіти
на тему «_____»

1. Актуальність теми кваліфікаційної роботи.
2. Відповідність змісту кваліфікаційної роботи затвердженій темі.
3. Якість проведеного аналізу проблеми.
4. Наукові результати.
5. Практична цінність висновків і рекомендацій.
6. Стиль викладення матеріалу та оформлення кваліфікаційної роботи.
7. Наявність недоліків.

Рецензент:
посада, назва підприємства
/установи

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Зміст

Вступ.....	3
1. Дотримання академічної доброчесності під час написання кваліфікаційних робіт	4
2. Вимоги до структури кваліфікаційних робіт	6
3. Правила оформлення кваліфікаційних робіт	9
3.1. Загальні вимоги.....	9
3.2. Нумерація	10
3.3. Заголовки	11
3.4. Переліки	12
3.5. Ілюстрації	12
3.6. Таблиці	13
3.7. Формули	15
3.8. Посилання	16
3.9. Список використаних джерел.....	16
3.10. Додатки.....	20
Рекомендована література	22
Додатки.....	23

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до оформлення кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Немашкало** Каріна Ромеовна
Мішина Світлана Володимирівна

Відповідальний за видання *К. Р. Немашкало*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *Н. Г. Войчук*

План 2026 р. Поз. № 139 ЕВ. Обсяг 29 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61165, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*